

Hopelijk komt het esprit de corps weer terug als de consultants die nauwelijks procederen hun advocatuurlijke privileges hebben verloren en de Orde de rug toekeren. Maar dan rest nog 'de grootste zorg' van hoogleraar rechtssociologie Freek Bruinsma: de solisten.

'De Commissie Advocatuur moet ervoor zorgen dat het domeinmonopolie en de daarbijbehorende privileges worden gereserveerd voor de procespraktijk,' zo valt Freek Bruinsma met de deur in huis. 'Over vijf jaar zouden advocaten een minimum-aantal processen moeten voeren om hun privileges te behouden. Waar de grens ligt? Dat verschilt per specialisatie.'

Het huidige bestel is gebaseerd op individuele advocaten, die regelmatig procederen en deel uitmaken van een beroepsgroep die sterk ideëel is bepaald. De structuur van de Orde houdt geen rekening met de grote invloed die de kantoren hebben op de advocaat. De advocatuur is nu zo groot en gevarieerd dat de Orde haar span of control heeft overschreden en het haar niet meer lukt alle advocaten in het gareel te houden.

Een paar jaar geleden is advocaten gevraagd in hoeverre de Orde hun standpunten vertegenwoordigt. Afhankelijk van de grootte van de kantoren varieerde het draagvlak van 27 tot 36% – bijna net zo smal als het draagvlak voor het kabinet. Dat de Orde vooral standpunten verdedigt op grond van verouderde beroepsopvattingen, die samenhangen met de individuele advocaat die nog regelmatig procedeert, spreekt de advocaten met een consultancypraktijk niet aan. In de traditionele opbouw van de Orde als publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie ligt het accent op het juridisch-morele instrumentarium van de beroepsregels, het tuchtrecht en de Advocatenwet. Maar de grote commerciële kantoren worden ook gedreven door economische motieven en dat levert een spanningsveld op. Die spanning lost op wanneer deze consultants bij gebrek aan processuele vlieguren de privileges verliezen die samenhangen met het domeinmonopolie van de advocaat. Dan verliezen deze advocaten ook het motief om lid te wezen van de Orde.'

Audits

'Mijn grootste zorg geldt de solisten. Wij weten eigenlijk niets over de kwaliteit van hun dienstverlening. Waarborgen daarvoor ontbreken. De kwaliteitsbeoordeling is nu helemaal afhankelijk van de werking van het tucht- en klachtrecht. Nu gaan de meeste klachten over de manier waarop

de advocaat de cliënt heeft bejegend en niet over kwaliteit. Ik zou graag zien dat ook steeds iemand van een specialisatievereniging oordeelt over de klacht van de cliënt. Op die manier kan er langzaam een stelsel van praktijknormen ontstaan. Verder zou er een vorm van extern toezicht moeten komen, een soort inspectie

met het eigenbelang. Daarom moeten concept-verordeningen ook eerst worden voorgelegd aan het ministerie van Justitie. Ik begrijp Donners bezwaren tegen no cure no pay niet. Advocaten hebben toch ook een eigen belang als zij gewoon uren schrijven? Alleen is dat belang veel ondoorzichtiger.

'Solisten missen waarborgen voor kwaliteit'

die onverwacht bezoeken aflegt en een soort audits uitvoert. Ik zie niet wat de toegevoegde waarde is van peer review die neerkomt op een soort intervisie door kantoorgenoten.'

Ook het tuchtrecht mag in de ogen van Bruinsma best iets worden aangescherpt. 'De opvattingen van een advocaat worden sterk gestructureerd door de kantoorpolitiek. Daarom moet het aangrijpingspunt bij normoverschrijdingen ook bij het kantoor liggen. Net als bij de bouwfraude, daar werden zowel de ondernemingen als de individuele leidinggevenden aangepakt.'

Overzicht juristen

'Er moet voortdurend gezocht worden naar een optimale mix van staatsregulering, zelfregulering en marktwerking. Staatsregulering komt neer op wetgeving, die vaak te veel werkt als een bezweringsformule en in de praktijk slecht wordt nageleefd. Het risico van zelfregulering is dat de beroepsorganisatie geen verordeningen zal bepleiten die in strijd zijn

Gezien de samenstelling van de Commissie – een rechtseconoom en voor de rest allemaal juristen – vrees ik dat de aandacht vooral zal uitgaan naar de ethische vraagstukken rond het frustreren van de procesgang en het verstrekken van informatie uit strafdossiers. En dat de oplossing vervolgens wordt gezocht in aanpassing van het juridisch-morele instrumentarium. Oplossing tussen aanhalingstekens, want het bloed kruipt waar het niet gaan kan.

Van een hoge ambtenaar heb ik begrepen dat de rechtseconoom op aandrag van Economische Zaken in de Commissie is opgenomen. Ja, ik had er graag in willen zitten. Niet zozeer voor mijzelf alswel voor de rechtssociologie, die toch aardig wat oorspronkelijke inzichten over de werking van de advocatuur heeft opgeleverd. Maar dat ik geen deel uitmaak van de Commissie heeft het geweldige voordeel dat ik langs de lijn commentaar kan leveren.'